

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

עין משפט נר מצוה

י

בתרומה דרבנן. בזמן הזה: ולא ידעינן אי נהאי על ואי נהאי על
אי מנצרכין בדיקה לתרומהו אי לא: היינו שני שבילין. מהא דמתן
גבי שני שבילין מלינו למישפט: אחד עמא. קבר מוטל בו לרחבו וממלא
את כולו ואין עובר בו שלא יאהיל: והלך ועשה טהרות. נגע

הלך באחד מהן ועשה טהרות. הא דנקט טהרות ולא קאמר
אדם טהור משום דלגברי אע"ג דמוקמינן לה בחזקת
טהורים מנצרכין להו טבילה והזאה^א שלא יגעו שניהם בתרומה דלא
התרומה טמאה ודאית והאכל בנתיב^ב ואם נגעו שניהם באחד ונכנס
למקדש חייב^ג: בבת אחת ד"ה

טמאים. נראה דהיינו מדרבנן
דמלאוויית^ד אפי' צבת אחת טהורים^ה:
ספק ע"פ ספק לא ע"פ היינו בקע'.
מימה לר"י מה שייך לפשויו
לבקעה^ו דהכא אפי' ליכא אלא ספק
אחד אוקמא אחזקת דזוק כדאמרין
לעיל^ז ולעיל דימה אומא לספק טומאה
בצרות הרבים והכל מדמי לספק
טומאה בצרות היחיד^ח:

ספק ביאה שהור. פרי"י דספק
ספיאק פליגי וכן פרי"ט
במסקת ע"י פרק צתרא (ד' ע.)
אזל רש"י פירש שם צתרא^א ונראה
לר"י דטעמא דרבי אליעזר דמטתה
בספק ספיאק משום דלא גמרין
מסוטה לטומא בצרות היחיד אלא
ספיאק אחת כסוטה^ב אזל תרי ספיאקי
לא ורבנן סברי כיון דמן הדיון אפי'
בספיאק אחת היה לטהר דלוקמא
אחזקת טהרה והפ"ה טמא הוא
הדיון אפילו צמרי ספיאקי^ג :

ע"פ ובדק ורא אשכח פלוגתא דר'
מאיר ורבנן. מימה אפי' לר"י
דאמר לעולם היא בחזקת טומאה
וכי' ונפקא מינה לטהרות שנעשו על
גביו הכל גבי צדיקה כיון שבדק ולא
מלא מה גביה אס' וצריכוהו לבדוק
פעם שניה נמי לא ימצא^א ורש"י פירש
דאפי' לר' מאיר אמר אימר עכבר
אכליה דבדיקת חמץ אינו אלא
מדרבנן וקשה דהא דבידק אמר
פלוגתא דר' מאיר ורבנן^ב וי"ל דמיייר
בשלא צטלה וקאמר דלר' מאיר לא
סגי בבדיקה כיון דלא אשכח והוי
בספק ללא דלא ימצא וצריך לבטלו^ג
וסגי אפילו לרבי מאיר דלא איירי
אלא בספק טומאה דאורייתא אלא
הכא דבדיקת חמץ דרבנן שרי:
חולין ומעשר שני מעורבים זה
בזה. פ"ה שיצא סלעים

בזה מנה ואומר לה מקום שהוא
מעוט מעשר שני יהיו מחוללים על
מעוט הללו וצתנס פירש כן דלמייירו
גופייהו היה יכול ליקח שיעור מעוט
מעשר ואומר אס' אלו מעוט מעשר

הרי טוב ואס' לאו כל מקום שהרי
הקשה לפרש"י לחיך יכול לחלל סלעים
אמר טיבעא אטיבעא לא מחוללין ושם פ"ו:

הניח עשר ומצא תשע פלוגתא דרבי ורבנן. דר' לטעמיה דאמר
הוא קבר שאזד הוא קבר שנמצא וכיון שנמצא אחד א"ל לבדוק
ולרבנן עד שנמצא עשר כדפ"ה ומייירי שכל הככרות קשורים זה בזה
דומיא דפלוגתא דרבי ורבנן דבפ"ק דביצה (דף י"ג) אמר מחלוקת
בכיסים קשורים אצל כשאין קשורים דברי הכל חולין ומע"ש מעורבין
זה בזה ואף על גב דהשתא אין לתלות צעכברים תלינן בנקטין^א:
הניח

עכבר ונטלה צא עכבר ונטלה. וגבי בדיקת חמץ אפילו לר"י אמרינן עכבר
אכלה דבדיקת חמץ דרבנן: על וצדק ואשכח. נכנס העכבר צפינו וצדק צבל הניח
אחריו ואשכח פרוסה ואינו יודע אם זו היא
אם לאו: אצל דבר קבר. הניח היכן מקומו: נמצא צב קבר. הניח היכן
של מעשר שני: מעורבין. ומציא סלעים בזה מנה ואומר כ"מ שכן מעוט מעשר שני
הרי הן מחוללים על זה (דף י"ג) אמר מחלוקת
בכיסים קשורים אצל כשאין קשורים דברי הכל חולין ומע"ש מעורבין
זה בזה ואף על גב דהשתא אין לתלות צעכברים תלינן בנקטין^א:
הניח

בכאן צריך לבדוק. על בדק ולא אשכח. פשטינן לה מדרבנן דאמרי בודק עד לבתולה
על ביק ואשכח. פשטינן לה ולחוקר ו' ורשב"ג. ו' אומר הקבר שנמצא הוא הקבר שאבר
שהניח הנה מעשר שני מעורבין. כלומר המנה שהניח היה מעשר שני מעורבין
מנה מנה ומנה מוטל דבר רבי. כלומר אדם בא ונטל חצית והניח חציה הנמצא מעשר שני
הוא. ותכמים אומרים הכל חולין. כלומר אותו המנה של מעשר
הוא. ותכמים אומרים הכל חולין. כלומר אותם המאיתם של מעשר שני נלקחו וזה המנה אחר הניחו וחולין הן.

(א) ע"י חוק' ביצה י:
ד"ה הכל, (ב) לעיל ד:
(ג) כמותו ולא כמות פ"ה
(ד) צבת בתנא נה:
ע"י פ. טהרות פ"ו מ"ה
(ה) בטרומה נה: מהא ס'
(ו) בטרומה נה: (ז) ביצה י:
(ח) וספקא מ"ש פ"ה ה"ה
(ט) ביצה י. ט
(י) ו"ע ע"י חוק'
כמותו. מ. ד"ה וז' וז'
(כ) ו"ע ע"י חוק' ביצה י:
ד"ה דבי אליעזר, (ג) וני
חוק' ביצה י. ד"ה וז' וז'
ומס' ביצה י: ד"ה חוק'
וע"י שם היטב גם כדכ"י
דהלפני שעתמיחין.

מוסף רש"י

דמדאורייתא בביטול
בעלמא סגי ליה. דמצי
תשיבו ולא מצי כעברו
השפחה לז' היא השפחה
(וע"י ד'). אחד טמא.
ש"ס בו קצוות מפיאק
כל רמז ואין ידוע אחסו
הטמא אלא כי ממוחזק
בחד מהם (כחובות כ"ו).
טהורין. דכל מי די
הטמא אלא כי ממוחזק
למצי טהורין הך, דהוי
ליה ספק טומאה צרות
הרבים וספיאק טהור (ש"ס).
בבת אחת. צא לאיל
צבת אחת. טמאין. דמי
ינמא לז' טהורים אחת.
הד מייירי והי טמאה אל
(ש"ס). בימות הגשמים.
הוי צרות היחיד לטומאה
וספיאק טמא. שרי אין
מחלוקת בה ע"ה אס'
לקבל חרטה (רשב"ס)
ב"ב (ה"ה). ולבתי ממוקם
הז' נכנסתו בנקטתו (ש"ס).
(ש"ס). והכמים מטמאין.
דסוף סוף מה י' שיה
אחת מה י' ש' עומד. דהא
ספיאק איז טמא חק' עד
הקבר והאיהל, שמה אס'
הלך וספיאק טמא (ש"ס).
ספק ביאה טהור. היא
מסתפקא ליה אס' טמא
בזוטה שדה. ואס' טמא
לומר נכנס ספק אס' צא
עד מקום ומוטה אס' אס'
וספק ספיאק הוא טהור,
אזל היכא לדיכא אלא ספק
מנע. דפשטינן ליה דנכנס
בזוטה שדה אלא ספק
לו אס' נגע בקבר אס'
לאו, מהל ספיאק היא
וטמא (ש"ס). לעולם הוא
בטומאתו. אס' לא נמצא
על פי שבדק כל השדה,
בטומאתו הוא (בבברות
(כ"ו). בודק עד שמגיע
לסלע. דהוא מאחזק ספק
ולמטה לא נעשה קבר
שקשה הוא (ש"ס). או
לקרקע בתולה. שמה
קרקע קשה שלה חולין.
עבודה (ש"ס). הניח מנה.
ממעוט מעשר שני מציה
(ב"ב צ"ה). חולין וקאמר
שני מעורבין זה בזה.
האחר חולין וז' וז' שכן
היה ונטל חציה וז' וז'
ואומר אס' זו היא של
מעשר הרי יפה וזה חולין
היא טמא כהנה מחוללת
עליה (ש"ס). הכל חולין.
הואיל לא נמצא כמו ששניה,
חולין להקל ולומר נטל
אס' הראשון ויחזיקו חוק'
אמר חזק טוב את אס'
ושמה. שאין אדם מניח
מעוט חולין ומעוט מעשר
בחד (ש"ס). ומנה מוטל.
ונשאר חק' מנה ממעשר
(ש"ס). הכל חולין. הואיל

כלה. הניח תשע ומצא עשר, חלוקת ר' ורבנן, דהניח הניח מנה ומצא מאתיים חולין ומעשר שני מעורבין, כלומר המנה שהניח היה מעשר שני מעורבין מנה מנה ומנה מוטל דבר רבי, כלומר אדם בא ונטל חצית והניח חציה הנמצא מעשר שני הוא, ותכמים אומרים הכל חולין, כלומר אותם המאיתם של מעשר שני נלקחו וזה המנה אחר הניחו וחולין הן.